

හලාවත නගර සභාව
පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කය

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශණ ඉදිරිපත් කිරීම

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, 2016 මාර්තු 31 දින ද, ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශනය 2015 මැයි 29 දින ද, විගණනයට ඉදිරිපත් කර තිබූ අතර, සමාලෝචිත වර්ෂයේ විගණකාධිපතිවරයාගේ වාර්තාව 2016 ජුනි 30 දින සභාවේ ලේකම්වරයාට යවා ඇත.

1.2 තත්ත්වගණනයකළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 1.3 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලින් 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට හලාවත නගර සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

1.3.1 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම්

ගිණුම් විෂයයන් 17 කට අදාළව පාලන ගිණුම් අනුව වූ ශේෂයන් හා මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව වූ ශේෂයන් අතර රු.34,864,403 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.

1.3.2 ලැබියයුතු හා ගෙවියයුතු ගිණුම්

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) 2011 වර්ෂයට පෙර සිට පැවත එන, පළාත් පාලන කොමසාරිස්ගෙන් අයවිය යුතුව තිබූ හිඟ විනෝද බදු ප්‍රතිපූර්ණවල වටිනාකම රු. 501,257 ක් වූ අතර, එම ආදායම් අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිතව පැවතුණි.

(ආ) 2014 වර්ෂයට පෙර සිට පැවත එන සභාවේ වත්කම් විෂයයන් 05 ක් බදු දීම වෙනුවෙන් අයවිය යුතු රු. 591,631ක මුදලක් අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ගෙවිය යුතු ගිණුම් ශේෂ වල වටිනාකම රු. 26,651,123 ක් වූ අතර එයින් 2005 වර්ෂයේ සිට 2014 වර්ෂය දක්වා කාලයට අයත් ණයහිමි ශේෂය රු. 16,112,736 ක් විය. දීර්ඝ කාලයක සිට පැවත එන මෙම ණයහිමි ශේෂ නිරවුල් කිරීම සඳහා නගර සභාව විසින් කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ඈ) වර්ෂ කිහිපයක සිට ඉදිරියට ගෙන එන රු.8,660,133 ක පෙර ගෙවුම් වටිනාකම හා රු.73,940 ක සභාව විසින් කල තැන්පත් වටිනාකම නිරවුල් කර නොතිබුණි.

1.3.3 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

රු. 69,265,422 ක් වටිනාකමැති ගිණුම් විෂයයන් 08 කට අදාළව විස්තරාත්මක උපලේඛන, භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තා සහ සාරාංශ වාර්තා යනාදී සාක්ෂි නොමැතිවීම නිසා විගණනයේදී සත්‍යවූදායක ලෙස පරීක්ෂා කිරීමට නොහැකි විය.

1.3.4 නීති, රීති හා රෙගුලාසි යනාදියට අනුකූල නොවීම

තැන්පත් ශේෂයෙහි ඇතුළත්ව තිබූ වටිනාකම රු.10,986,475 ක්වූ කල් ඉකුත් වූ තැන්පත් ශ්‍රී ලංකා ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි .571 නියමය අනුව ආදායමට ගැනීමට හෝ අවශ්‍ය ගැලපීම් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශයන්ට අනුව 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු.47,861,605 ක්වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු.36,368,525 ක් විය. සමාලෝචිත වර්ෂය සහ ඉකුත් වර්ෂය තුළ පිළිවෙලින් රු.37,346,809 ක් හා රු.19,097,034 ක්වූ මූලධන ආධාර හා රු.39,827,320 ක් හා රු.32,619,424 ක් වූ මූලධන වියදම් ගණන් ගැනීමෙන් පසු අතිරික්තය පිළිවෙලින් රු.45,381,094 ක් හා රු.22,846,135 ක් වූයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ රු.22,534,959 ක වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණි.

2.2 විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සභාවේ, මුළු මෙහෙයුම් ආධාර රුපියල් මිලියන 82 ක් වූ අතර, එය ඉකුත් වර්ෂයේ මුළු මෙහෙයුම් ආධාර රුපියල් මිලියන 47 හා සසඳන විට රුපියල් මිලියන 35 ක වැඩිවීමක් නිරීක්ෂණය විය.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සභාවේ මෙහෙයුම් ආදායම රුපියල් මිලියන 90 ක් වූ අතර, එය ඉකුත් වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ආදායම වූ රුපියල් මිලියන 83 හා සැසඳීමේදී රුපියල් මිලියන 07 ක වැඩිවීමකි.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ප්‍රාග්ධන ආදායම රුපියල් මිලියන 37 ක්වූ අතර, එය ඉකුත් වර්ෂයේ ප්‍රාග්ධන ආදායම වූ රුපියල් මිලියන 19 හා සැසඳීමේදී රුපියල් මිලියන 18 ක වැඩිවීමක් නිරීක්ෂණය විය.
- (ඈ) ඉහත තත්ත්වයන් හේතු කොටගෙන සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා වන අතිරික්තය රුපියල් මිලියන 45 ක් වී ඇති අතර, එය ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය වූ රුපියල් මිලියන 23 හා සැසඳීමේදී රුපියල් මිලියන 22 කින් මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය.

2.3 ආදායම් පරිපාලනය

2.3.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, තථ්‍ය ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව ඉදිරිපත්කර තිබූ ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, තථ්‍ය ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පසුගිය වසර සමඟ සසඳා පහත දැක්වේ.

ආදායම් විෂයය	2015			2014		
	අයවැයගත	තථ්‍ය	දෙසැ.31 දිනට හිඟය	අයවැයගත	තථ්‍ය	දෙසැ.31 දිනට හිඟය
	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
	,000	000	,000	,000	,000	,000
(අ) වරිපනම් බදු	21,767	21,877	28,225	21,680	13,645	277,470
(ආ) බදුකුලී	38,297	40,344	17,561	80,858	66,532	67,217
(ඇ) බලපත්‍ර ගාස්තු	171	1,419	-	2,010	7,832	-
(ඈ) වෙනත් ආදායම්	14,625	17,314	35,719	18,150	11,747	22,877

ආදායම් සඳහා ඉකුත් වර්ෂයේ තථ්‍ය හා ඇස්තමේන්තු අගයන් මෙන්ම සමාලෝචිත වර්ෂයේ තථ්‍ය අගය හා සැලකීමේදී සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම් ඇස්තමේන්තු කර තිබීම තාත්විකභාවයෙන් කර ඇති බව නිරීක්ෂණය නොවුණි. එනම් බලපත්‍ර ගාස්තු ඇස්තමේන්තු අගය රුපියල් 170,500 ක් වුවත් තථ්‍ය ආදායම රුපියල් 1,248,395 ක් විය. එනම් සියයට 732 ක වැඩිවීමකි.

2.3.2 හිඟ ආදායම්

පහත දැක්වෙන ආදායම් විෂයයන්ගේ හිඟ ආදායම් රැස්කර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ඵලදායී පියවර ගෙන නොතිබුණි. රැස්කළ ආදායම් හිඟ ආදායමේ හා බිල්කල ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස පහත දැක්වේ.

ආදායම් විෂයය	2015 ජනවාරි 01 දිනට හිඟ මුදල	වර්ෂයේ බිල්කල ආදායම	රැස්කල යුතු ආදායම (එකතුව)	වසර තුළ රැස්කල ආදායම	රැස්කල ආදායම රැස්කලයුතු ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස
	රු.	රු.	රු.	රු.	%
(අ) වරිපනම් බදු	27,747,042	21,680,940	49,427,982	21,447,190	43
(ආ) වෙළඳ ස්ථාන කුලී	13,615,415	17,105,091	30,720,506	11,618,208	38

ඉහත ආදායම් විෂයයන්ගේ හිඟ ආදායම් හා බිල්කල ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය සියයට 38 සිට සියයට 43 දක්වා පරාසයක විය.

2.3.3 ත්‍රිරෝද ගාස්තු

(අ) නගර සභා ආඥා පනතේ 153 වගන්තියේ විධිවිධාන අනුව ත්‍රිරෝද ගාස්තු සංශෝධනය කර අයකිරීම සඳහා රීති සම්පාදනය කරගෙන නොතිබුණි.

(ආ) සභා බල ප්‍රදේශය තුළ ක්‍රියාත්මක ත්‍රිරෝද රථ ගාල් 27 න් ලියාපදිංචි කළ ත්‍රිරෝද රථ සංඛ්‍යාව 318 ක් වූ අතර, ඉන් 71 ක් 2015 වර්ෂය සඳහා ලියාපදිංචි කර නොතිබුණි.

2.3.4 දැන්වීම් පුවරු ගාස්තු

(i). සභාව වෙළඳ දැන්වීම් හා දැන්වීම් පුවරු වලින් ගාස්තු අයකර ගැනීමට අදාළ අතුරු ව්‍යවස්ථා පැනවීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ii). 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු. 318,500 ක හිඟ දැන්වීම් පුවරු ගාස්තු අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

2.3.5 කඩ බදු

(අ) 2013 පෙබරවාරි මස සිට අදාළ වන පරිදි කඩ කුලී සංශෝධනයන් ක්‍රියාත්මක කර ආදායම් ලේඛන සංශෝධනය කර තිබුණද, එකී සංශෝධන පරිදි කඩ කුලී අයකර ගැනීමට සභාව අපොහොසත් වී තිබුණි.

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට රු. 17,561,226 ක කඩ කුලී හිඟව පැවති අතර සමාලෝචිත වර්ෂය සහ පෙර වර්ෂය තුළ කිසිදු කුලී මුදලක් නොගෙවූ බදුකරුවන් විශාල ප්‍රමාණයක් සිටින බව විගණනයට නිරීක්ෂණය විය.

2.4 වියදම් ව්‍යුහය

සමාලෝචිත වර්ෂය සහ ඉකුත් වර්ෂය සඳහා සභාවේ, අයවැයගත හා තථ්‍ය වියදම් ඉකුත් වර්ෂය සමඟ සසඳා අදාළ විචලනයන් ද සමඟ පහත දැක්වේ.

වියදම් විෂයය	2015			2014		
	අයවැයගත	තථ්‍ය	විචලනය	අයවැයගත	තථ්‍ය	විචලනය
	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
පෞද්ගලික පඩිනඩි	86,924	89,767	(2,843)	78,278	64,502	13,776
අනෙකුත්	44,921	34,007	10,914	32,272	28,619	3,653
පුනරාවර්ථන වියදම්						
උප එකතුව	131,845	123,774	8,071	110,550	93,121	17,429
ප්‍රාග්ධන වියදම	17,450	12,661	4,789	21,958	32,619	(10,661)
මුළු එකතුව	149,295	136,435	12,860	132,508	125,740	6,768

(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අයවැයගත ප්‍රාග්ධන වියදමින් සියයට 27 ක් එනම් රුපියල් මිලියන 05 ක් අදාළ ප්‍රාග්ධන කාර්යයන් සඳහා යොදවා නොතිබුණි.

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී පෞද්ගලික පඩිනඩි සඳහා ඇස්තමේන්තුගත වියදම ඉක්මවා රුපියල් මිලියන 2.8 ක් වියදම් කර තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 ආදාහනාගාරය ඉදිකිරීම

2014 දැයට කිරුළ ජාතික සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ භලාවන ආදාහනාගාරය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කර තිබුණ අතර එහි අනුමත ඇස්තමේන්තු මුදලින් 50% ක මුදලක් නගර සභාව විසින් දැරීමට නියමිතව තිබුණි. සභාවේ දායකත්වය දැරීම වෙනුවෙන් 2014 දෙසැම්බර් 31 වන දින දේශීය ණය හා සංවර්ධන අරමුදලින් රු. 6,250,000 ක ණය මුදලක් ලබාගෙන තිබුණු අතර අදාළ ව්‍යාපෘතිය සැලසුම්

කළ පරිදි ක්‍රියාත්මක නොවීම හේතුවෙන්, එම ණය මුදල 2015 මැයි 14 දින ස්ථාවර තැන්පතුවක ආයෝජනය කර තිබුණි.

3.2 සඳු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය

සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටුවීම සඳහා සුදුසු ඉඩමක් 2015 නොවැම්බර් 01 දින සිට 2025 ඔක්තෝබර් 31 දක්වා වසර 10 ක කාලයක් දක්වා බදු පදනමට ලබාගෙන ඒ වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු. 224,200 ක් ගෙවා තිබුණි. තිබුණි. එහෙත් බදු පදනමට ලබාගෙන තිබුණු ඉඩමට කසල බැහැර කිරීම සම්බන්ධයෙන් තෙවන පාර්ශවයේ විරෝධතාවයක් අවස්ථා කිහිපයකදී එල්ල වී තිබුණි. සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් සභාව විසින් සකස් කර තිබුණු ව්‍යාපෘති වාර්තාවට අනුව කසල වර්ගීකරණය, කොම්පෝස්ට් සෑදීම, නොදිරන කසල අලෙවිය ආදී කාර්යයන් ආරම්භ කළ යුතු වුවත් එසේ සිදුකර නොතිබුණි.

4. ගිණුම් කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

2014 පෙබරවාරි 17 දිනැති හා අංක PFD/RED/01/04/2014/01 දරන රාජ්‍ය මුදල් චක්‍රලේඛයේ 04 (අ) සිට (ඊ) දක්වා ඡේද ප්‍රකාරව දිගු කාලීන දැක්මක් සහිතව අදාළ පනතේ සඳහන් අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම ඉලක්ක කර ගත් ක්‍රියාකාරකම් ඇතුළත් වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සකස් කළ යුතු වුවත්, ඊට වෙනස් ආකාරයේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් පිළියෙල කර තිබුණි.

4.2. මානව සම්පත් කළමනාකරණය

අනුමත හා තර්ජන සේවක සංඛ්‍යාව

2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට සභාවේ අනුමත සහ තර්ජන සේවක සංඛ්‍යාව පිළිබඳව තොරතුරු පහත දැක්වේ.

සේවක ශ්‍රේණිය	අනුමත	තර්ජන	පුරප්පාඩු	අතිරික්තය
-----	-----	-----	-----	-----
විධායක	02	01	01	
ද්විතියික	70	29	41	
ප්‍රාථමික	136	161	08	33
	-----	-----	-----	-----
	208	191	50	33
	=====	=====	=====	=====

පහත නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සභාව සඳහා අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය 208 ක් වූ අතර, 33 සේවක අතිරික්තයක් විය. සේවයේ යෙදවූ තර්ජන සංඛ්‍යාව 191 ක් විය.
- (ආ) මුළු සේවක සංඛ්‍යාව තුළ අතිරික්තයක් පෙන්නුම් කළද පුරප්පාඩු 50 ක් විය.
- (ඇ) ප්‍රාථමික කාර්ය මණ්ඩල සඳහා අනුමත සේවක සංඛ්‍යාව 136 ක් වන අතර තර්ජන සේවක සංඛ්‍යාව 161 කි. මේ අනුව මුළු සේවක අතිරික්තය ප්‍රාථමික අංශය තුළ සීමා වී තිබුණි.

5. පද්ධති හා පාලන

පහත සඳහන් පද්ධති හා පාලන ක්ෂේත්‍ර කෙරෙහි සභාවේ විශේෂ අවධානය යොමු කරනු ලැබේ.

- (අ) ගිණුම්කරණය
- (ආ) අයවැය පාලනය
- (ඇ) ආදායම් පාලනය
- (ඈ) ණයගැති හා ණය හිමි පාලනය
- (ඉ) චක්‍රීය කළමනාකරණය
- (ඊ) සණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය
- (උ) කසල කළමනාකරණය